

Handläggare: Hans-Olov Blom
Parkeringsavdelningen
Dispens
Tel: 508 287 33
hansolov.blom@gfk.stockholm.se

2004-05-12

Dnr 00-341-2280:7

Till
Gatu- och fastighetsnämnden

Förslag på åtgärder som kan stimulera användandet av miljöbilar enligt definitionen

FÖRSLAG TILL BESLUT

1. Gatu- och fastighetsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen att den överlämnar detta tjänsteutlåtande till Regeringen med en begäran om en lagändring som möjliggör för kommunen att ge ”miljöbilar” subventionerad eller gratis parkering .
2. Gatu- och fastighetsnämnden beslutar att punkt 3 i definitionen ändras till- Bilar godkända i lägst miljöklass 2005.

Olle Zetterberg

John Godberg stf

SAMMANFATTNING

Den 20 augusti 2002 fattades i gatu- och fastighetsnämnden beslut om definition av ”miljöbilar” för Stockholms stad. I samband med beslutet fick gatu- och fastighetskontoret två uppdrag det ena var att återkomma med ett förslag på åtgärder som kan stimulera användandet av ”miljöbilar” enligt definitionen och det andra var att snarast återkomma med ett förslag till hur alla miljöbilar enligt den nya definitionen ska få gratis alternativt subventionerad parkering.

Efter genomgång kan kontoret konstatera att det med nuvarande lagstiftning inte finns möjlighet att göra speciella undantag för ”miljöbilar”. Kontoret föreslår därför att gatu- och fastighetsnämnden beslutar att överlämna detta

S

tjänsteutlåtande till Regeringen med en begäran om en lagändring som möjliggör för en kommun att ge speciella undantag för ”miljöbilar”.

UTLÅTANDE

Bakgrund

Den 20 augusti 2002 fattades i gatu- och fastighetsnämnden beslut om definition av ”miljöbilar” för Stockholms stad. I samband med beslutet fick gatu- och fastighetskontoret två uppdrag det ena var att återkomma med ett förslag på åtgärder som kan stimulera användandet av miljöbilar enligt definitionen och det andra var att snarast återkomma med ett förslag till hur alla miljöbilar enligt den nya definitionen ska få gratis alternativt subventionerad parkering.

Definitionen ”miljöbil” för Stockholms stad enligt beslut den 20 augusti 2002 omfattar följande:

Fordon med en totalvikt under 3500 kg

- ? Elbilar av alla årgångar
- ? Hybridbilar som drivs på bensin/el fr o m årsmodell 2000.
- ? Bilar godkända i miljöklass 1 och är av typen:
  - Bifuel-bilar drivna med biogas till övervägande del.
  - Bränsleflexibla bilar drivna till övervägande del med bioalkohol (t ex E85).

Lagstiftningen

För att kunna ge miljöbilar enligt definitionen möjlighet till olika förmåner måste stöd finnas i lagstiftningen för detta.

De lagstiftningar som är tillämpliga när det gäller undantag (dispenser) och avgifter är trafikförordningen och kommunala avgiftslagen.

Trafikförordningens (TrF) 13 kap. ”Bemyndiganden m.m.” 4 § behandlar i vilka fall kommunen har möjlighet att föreskriva eller medge undantag. Enligt denna § får undantag föreskrivas eller medges om det behövs av särskilda skäl och om det kan ske utan fara för trafiksäkerheten, skada på vägen eller någon annan avsevärd olägenhet. Andra undantag enligt 3 § första stycket från lokala trafikföreskrifter om parkering i en kommun än för visst ändamål får medges eller föreskrivas endast för näringsidkare och andra med särskilt behov av att parkera i arbetet eller för dem som bor i ett område om det behövs för att underlätta för dem att parkera där.

Lag om rätt för kommun att ta ut avgift för vissa upplåtelser av offentlig plats, m.m. (KAL) 2 § behandlar i vilka fall kommunen har rätt att ta ut avgift och göra undantag från avgiften.

Av KAL 2 § framgår att i den omfattning som behövs för att ordna trafiken får en kommun ta ut ersättning i form av en avgift för rätten att parkera på

sådan offentliga platser som står under kommunens förvaltning och som kommunen har upplåtit för parkering. Grunderna för beräkning av avgiften beslutas av kommunfullmäktige. Därvid gäller följande. För att underlätta för näringsidkare och andra med särskilt behov att parkera i arbetet eller för dem som bor i ett visst område att parkera inom området får avgifter tas ut efter särskilda grunder av dem som beslutet gäller. Avgiften får i sådana fall fastställas till ett engångsbelopp för en viss period. Rörelsehindrade får befrias från avgiftsskyldigheten.

Kontorets bedömning är efter genomgång av lagstiftningen och inhämtande av synpunkter från Kommunförbundet och andra kommuner att det utan förändring av lagstiftningen inte finns möjlighet att ge speciella förmåner för "miljöbilar".

Avdelningen har varit i kontakt med Kommunförbundet för att de skall ta fram ett samordnat förslag från Sveriges kommuner när det gäller "miljöbilar" att tillstålla Regeringen för att få till stånd en lagändring som möjliggör för kommunen att göra särskilda undantag när det gäller "miljöbilar".

Analys

Antal "miljöbilar i Stockholms regionen

Enligt miljöförvaltningens siffror fanns det cirka 2400 miljöfordon i Stockholms regionen årsskiftet 2003/2004, fördelade på 1000 för privatpersoner och 1400 för företag. Miljöförvaltningens prognos för år 2006 är att det vid den tidpunkten kommer att finnas någonstans mellan 9 000 och 10 000 miljöfordon i Stockholms regionen.

Andra subventioner/förmåner

För företag som köper miljöfordon finns det idag möjlighet att få ett bidrag från miljöförvaltningen om 60 000 kr. Bidraget har dock inte blivit någon större succé. Dock har under året ett ökat intresse visats från företag i regionen. Det lägre förmånsvärde som riksdagen infört för "miljöbilar" har också inneburit ett visst uppsving för dessa bilar. Befrielse från miljöavgiften är en annan åtgärd som kan komma att öka intresset för "miljöbilar". En åtgärd som avdelningen också tror skulle öka andelen "miljöbilar" är om priset för de alternativa miljövänliga bränslena sänktes rejält. Detta är dock en åtgärd som enbart staten kan vidta.

Parkeringssubvention

Om kommunen ges möjlighet att enligt lagstiftningen göra speciella undantag för "miljöbilar" föreslår kontoret att de bör ligga inom ramen för nytto- och boendeparkering och att subventionen medges i max tre år.

Nyttoparkeringstillstånd för "miljöbil"

Idag finns det ca 4300 st giltiga nyttoparkeringstillstånd och de kategorier som har rätt till nyttoparkeringstillstånd är:

- ? Yrkesgrupper som har ett påtagligt behov av att kunna parkera serviceutrustade fordon i nära anslutning till en arbetsplats.
- ? Fordon som används för godstransporter i samband med service av olika slag.

Tillståndet gäller för två timmar per parkeringstillfälle – på gator med parkeringsförbud enligt lokala trafikföreskrifter och på parkeringsplats på gatumark.

Det finns även nyttoparkering "mini" ett tillstånd som medger företag eller stiftelse med ett visst transportbehov möjlighet att parkera två timmar per parkeringstillfälle – på parkeringsplats på gatumark.

Avgiften för "vanligt" nyttoparkeringstillstånd är idag 8 500 kr per år. För elbilar finns ett tillstånd med en reducerad avgift till 500 kr per år. För nyttoparkering "mini" är avgiften 1300 kr per månad.

Avdelningen förslår att även nyttoparkerare med "miljöbil" skall kunna få den reducerade avgiften av 500 kr alternativt helt gratis parkering.

Tillståndet bör utformas som ett nyttoparkeringstillstånd, dvs en dekal som klistras på insidan av framrutan där tillståndstid och registreringsnummer framgår.

Boendeparkeringstillstånd för "miljöbil"

Idag har ca 50 000 st boendeparkeringstillstånd. Av de som innehar tillstånd nyttjar mellan ca 15 000 sitt tillstånd varje månad. Detta tillstånd ger rätt att till reducerade avgift, fr o m den 1 mars 2004, 30 kr/dygn eller 500 kr/mån, parkera på avgiftsbelagd parkeringsplats inom visst område. Idag finns boendeparkeringstillstånd för elbilar. Dessa erlägger ingen avgift. Villkoren för att erhålla ett boendeparkeringstillstånd är i huvudsak följande:

- ? Att man är skriven i en bostadslägenhet i Stockholms innerstad.
- ? Att man är registrerad ägare till ett fordon.

Avdelningen föreslår att boendeparkerare med "miljöbil" skall till en avgift om 500 kr per år eller helt gratis kunna erhålla ett boendeparkeringstillstånd för "miljöbil". Nackdelen med gratis tillstånd är att även de som inte kommer att utnyttja eller ytterst sällan utnyttjar tillståndet kommer att ansöka om tillstånd, vilket medför merarbete för kommunen.

Tillståndet bör utformas som ett boendeparkeringsstillstånd, dvs en dekal, som klistras på insidan av framrutan, där tillståndstid och bilnummer framgår.

Definitionen ”miljöbil” för Stockholms stad:

Problemet med definitionen ”miljöbil” är att vi lever i en ständig förändring där både teknik och alternativa bränsle utvecklas. Vidare visar det sig att bränsle som tidigare klassats som miljövänligt inte är det, exempel på detta är REM. En fråga som också kan ställas är hur hänsyn till detta skall tas vid bestämmande av vad som är miljöbil och hur definitionen skall kunna förändras.

I nuvarande definitionen har det visat sig finnas ett problem, i punkt tre ”Bilar godkända i miljöklass 1 och är av typen:”. Miljöklass 1 var bästa miljöklass för tiden då definitionen beslöts. Idag är bästa miljöklass, miljöklass 2005. När det gäller miljöklasser förändras dessa över tiden och det sker hela tiden en uppgradering i bättre miljöklasser. Om inte definitionen ändras i denna del betyder det att de fordon som är klassade i miljöklass 2005 inte omfattas av definitionen.

När definitionen beslutades var önskemålet att det skulle vara bästa miljöklass vilket på den tiden var miljöklass 1, idag är det miljöklass 2005. När det ändå måste tas ett nytt beslut om definition föreslår kontoret att punkt tre i definitionen ändras till, **bilar godkända i lägst miljöklass 2005.**

Konsekvenser

-ekonomiska

Avdelningen har i sin beräkning utgått från miljöförvaltningens siffror om att det vid årsskiftet 2003/2004 fanns 2 400 st miljöbilar och att de är fördelade på 1000 st privatägda och 1400 st ägs av företag. Att det enligt miljöförvaltningens prognos för år 2006 kommer att finnas någon stans mellan 9 och 10 tusen miljöfordon i Stockholm.

Kontorets prognos för intäktsbortfallet kommer därvid att bli ca 18 mnkr/år 2003/2004 och ca 70 mnkr/år 2006.

Förändringen kommer också att innebära kostnader för förändringar av datasystem, framtagande av dekaler och informationskampanjer. Beräknad kostnad för detta uppskattas till ca 500 000 kr.

-miljö

Kontorets bedömning är att om kommunen ges möjlighet att göra speciella undantag för ”miljöbilar” skulle det kunna påverka miljön positivt.

S

Kontorets förslag

Kontoret föreslår att gatu- och fastighetsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om att den överlämnar detta tjänsteutlåtande till Regeringen med en begäran om en lagändring som möjliggör för en kommun att ge speciella undantag för ”miljöbilar”.

Kontoret föreslår att definitionen förändras på så sätt att punkt tre får följande lydelse, Bilar godkända i lägst miljöklass 2005:

SLUT